

Udskriftsdato: 23. december 2025

KEN nr 9343 af 18/05/2021 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 9-21 om forsorgshjemmets rolle - efterforsorg

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 21-1285

Ankestyrelsens principmeddelelse 9-21 om forsorgshjemmets rolle - efterforsorg

Principmeddelelsen omskriver offentliggjort praksis om efterforsorg

Principmeddelelsen er en omskrivning af principmeddelelse 59-17. Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt i forhold til den tidligere udmeldte praksis om forsorgshjemmets rolle. Omskrivningen er sket, fordi den udmeldte praksis i sag nr. 2 i principmeddelelse 59-17 er erstattet af ny praksis, som fremgår af principmeddelelse 8-21 om den oprindelige handlekommunens forpligtelse til at yde hjælp. Den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt om forsorgshjemmets rolle i sag 1, gælder fortsat på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Principmeddelelsen fastslår

En borger, som ikke har egen bolig eller ikke kan opholde sig dér, skal tilbydes midlertidigt ophold i en boform (forsorgshjem). Det er lederen af forsorgshjemmet, der træffer afgørelse om optagelse og udskrivning.

Forsorgshjemmets rolle

Det er kommunens ansvar at sikre, at borgeren under og efter opholdet modtager den hjælp, borgeren har behov for. Kommunen er derfor afhængig af, at forsorgshjemmet orienterer sig om borgerens ophold. Det skal ske senest 3 dage efter optagelsen. Herefter skal forsorgshjemmet og kommunen hurtigst muligt indlede et samarbejde for at sikre en helhedsorienteret indsats.

Forsorgshjemmet kan tilbyde en lang række ydelser under opholdet som fx rådgivning, omsorg og pleje. Derudover kan forsorgshjemmets leder bevilge efterforsorg til de beboere, der flytter i egen bolig. Ved efterforsorg kan forsorgshjemmet bevare kontakten og give råd og vejledning til tidligere beboere, fx ved at en tidligere beboer fortsat kan komme på forsorgshjemmet og benytte sig af forsorgshjemmets beskæftigelses- eller omsorgstilbud. Forsorgshjemmet danner dermed en base for de tidligere beboere, der er i udslusning eller er flyttet i eget hjem. Efterforsorg er et supplement til den hjælp, kommunen yder borgeren, og ydes i en begrænset periode.

Forsorgshjemmets leder kan alene bevilge efterforsorg, når det sker i direkte forlængelse af borgerens ophold på stedet. Søger borgeren om efterforsorg uden forudgående ophold, skal ansøgningen behandles af kommunen efter servicelovens øvrige regler om støtte i eget hjem.

Konkrete sag

I den konkrete sag ophævede Ankestyrelsen kommunens afgørelse om afslag på efterforsorg til en borger, da kommunen ikke havde kompetence til at træffe afgørelsen. Vi lagde vægt på, at afgørelser om optagelse på forsorgshjem og efterforsorg i forlængelse heraf alene kan træffes af lederen af opholdsstedet.

Baggrund for at offentliggøre denne principmeddelelse:

Principmeddelelsen er en omskrivning af den tidligere 59-17.

Omskrivningen er sket, fordi den udmeldte praksis i principmeddelelse 59-17 om kommunens forpligtelser under og efter ophold på forsorgshjemmet er erstattet af ny praksis, som fremgår af principmeddelelse 8-21.

Principmeddelelsen indeholder ikke noget nyt i forhold til den tidligere udmeldte praksis om forsorgshjemmets rolle. Den praksis, som Ankestyrelsen tidligere har slået fast principielt om forsorgshjemmets rolle, gælder således fortsat på tidspunktet for offentliggørelsen af denne principmeddelelse.

Gældende regler

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020.

- § 110, om ophold på forsorgshjem

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

91-12: Boliger, der er tilknyttet et forsorgshjem og bliver betragtet som private lejemål, er ikke omfattet af reglerne om mellemkommunal refusion, medmindre boformen kan sidestilles med et botilbud.

Når kommunen vurderer, om boformen kan sidestilles med et botilbud, skal den samlede hjælp og karakteren af opholdet indgå i vurderingen.

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

28-14: Det er lederen af et krisecenter, som har kompetencen til at træffe afgørelse om udskrivning fra krisecenteret på samme måde, som det efter serviceloven er lederen af et krisecenter, der træffer afgørelse om optagelse på centeret.

Kommunen har således ikke kompetence til at træffe afgørelse om ophør af ophold på krisecenter, men kommunen skal under opholdet yde den nødvendige hjælp, herunder udarbejde en handleplan.

Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

R-9-02: Ankestyrelsen fandt, at A kommune, hvor en mand havde en ældrebolig, ikke var refusionspligtig over for B kommune ved mandens optagelse i et bofællesskab beliggende i tilknytning til et forsorgshjem i B kommune.

Begrundelsen var, at visitation til et bofællesskab foretaget af ledelsen på et forsorgshjem på B kommunes vegne ikke kunne sidestilles med visitation til forsorgshjemmet. Det var oplyst at A kommune ikke havde medvirket.

Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

Ankestyrelsen har ikke andre principafgørelser på området.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om botilbud m.v. til voksne efter reglerne i almenboligloven, serviceloven og friplejeboligloven (vejledning nr. 4 til serviceloven) nr. 14 af 15. februar 2011

- pkt. 167 i vejledning nr. 4 til serviceloven, om boformer efter servicelovens § 110
- pkt. 173 i vejledning nr. 4 til serviceloven, om indhold og omfang af boformerne

Den konkrete afgørelse

Sag nr. 1, j.nr. 2016-2126-25461

Du har klaget over A Kommunes afgørelse om afslag på efterforsorg fra forsorgshjemmet X. A Kommune afgjorde sagen den 16. marts 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen kan ikke give dig afslag på efterforsorg fra forsorgshjemmet.

Vi ophæver derfor kommunens afgørelse. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder. Vi kan dog ikke rette op på fejlen, da du allerede er fraflyttet forsorgshjemmet.

Kommunen skal kontakte dig for at vurdere, om du fortsat har behov for socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, som kommunen tidligere har tilbudt dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke kan meddele dig afslag på efterforsorg fra forsorgshjemmet X.

Vi vurderer, at efterforsorg skal bevilges af forsorgshjemets leder. Kommunen har derfor ikke kompetence til at bevilge efterforsorg eller give afslag herpå.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at det er lederen på det pågældende forsorgshjem, der træffer afgørelse om optagelse på forsorgshjemmet. Det er også lederen, der træffer afgørelse om udskrivning.

Efterforsorg ydes i forlængelse af et ophold på forsorgshjem. Formålet med efterforsorg er at støtte tidligere beboere i at leve en selvstændig tilværelse uden for institutionsregi. Forsorgshjemmet kan i den forbindelse fungere som en base både for brugere, der flytter til udslusningsenheder i institutionsregi, som for tidligere brugere, der er flyttet i egen bolig.

Vi finder på den baggrund, at efterforsorg er en del af forsorgshjemets tilbud, hvorfor det også er forsorgshjemets leder, der har kompetencen til at bevilge efterforsorg. Efterforsorg gives af forsorgshjemmet og har fokus på udslusning fra forsorgshjemmet og et ophold i egen bolig. Efterforsorg skal dog ses som et supplement til den hjælp, kommunen tilbyder efter servicelovens øvrige regler, som fx socialpædagogisk støtte i eget hjem.

Vi vurderer derfor, at kommunen ikke har kompetence til at træffe afgørelse om efterforsorg. Kommunens afgørelse er derfor ugyldig.

Om reglerne

Kommunen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, der ikke har egen bolig eller ikke kan opholde sig der. Opholdet kan tilbydes, når personen har behov for et sted at bo og behov for et tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.

Det er lederen af botilbuddet, der beslutter, om en person kan blive optaget på tilbuddet eller udskrevet herfra.

Lederen skal indgå i et samarbejde med personens opholdskommune for at sikre, at der både under og efter personens ophold er en helhedsorienteret indsats.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Bemærkninger til kommunens sagsbehandling

Vi bemærker, at kommunen ikke kan afgøre, at du kun må få ophold på forsorgshjemmet eller modtage efterforsorg, hvis du selv betaler for det. Borgerens betaling for ophold på midlertidige botilbud er reguleret i en særlig bekendtgørelse, og kommunen har ikke mulighed for at fravige reglerne herom.

Hvis kommunen vurderer, at borgeren ikke tilhører målgruppen for ophold på forsorgshjem, må den kontakte lederen af forsorgshjemmet herom. Hvis der ikke kan opnås enighed, har kommunen mulighed for at kontakte socialtilsynet, der skal holde tilsyn med, at lederen af forsorgshjemmet holder sig inden

for den af socialtilsynet givne godkendelse. Kommunen har ikke mulighed for at nægte en borger ophold på et forsorgshjem, træffe afgørelse om afslag på efterforsorg eller at afgøre, at borgeren skal betale alle udgifter forbundet med opholdet eller efterforsorgen. Vi henviser til vores begrundelse ovenfor.